

Лузан П. Г., д-р. пед. наук, професор,
головний науковий співробітник лабораторії
науково-методичного супроводу підготовки
фахівців у коледжах і технікумах,
Інститут професійно-технічної
освіти Національної академії
педагогічних наук, м. Київ

УДК 378.14.015.62

Лузан П. Г. Технологія оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти. *Тенденції забезпечення якості освіти* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 22 січня 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 117 – 120.

ТЕХНОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

У словниках поняття “технологія” зазвичай витлумачується як сукупність знань, відомостей про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва чого-небудь або як сукупність способів обробки чи переробки матеріалів, проведення різних виробничих операцій. Суть цього поняття зрозуміла навіть тим, хто глибоко не знайомився із процесами виробництва. Наприклад, фахівці-аграрники знають, що технологія вирощування озимої пшениці передбачає певну послідовність операцій (внесення органічних добрив – оранка – передпосівна культивуація – сівба – снігозатримання – підживлення мінеральними добривами – внесення гербіцидів). Якщо дотриматися агротехнічних вимог до виконання кожної технологічної операції, то можна досягти мети – запланованої урожайності пшениці.

Отже, в даному прикладі технологія – це послідовне виконання заздалегідь спроектованих технологічних операцій з метою гарантованого отримання конкретної продукції. Зауважимо, що будь-яка науково обґрунтована технологія має певні характерні риси, зокрема:

- розподіл процесу на взаємопов’язані етапи;
- координоване та поетапне виконання дій, спрямованих на досягнення поставленої мети та отримання відповідних результатів;
- однозначність виконання включених у технологію процедур та операцій, що є вирішальною умовою для досягнення результатів;
- повторюваність та відтворюваність процесу отримання продукту.

Справедливо, на нашу думку, Г. Селевко вказує, що технологічний підхід відкриває нові можливості для проектування різних галузей і аспектів освітньої, педагогічної, соціальної дійсності, бо він дозволяє: більш визначено передбачати результати та управляти педагогічними процесами; аналізувати і систематизувати на науковій основі наявний практичний досвід і його використання; комплексно розв’язувати навчальні і соціально-виховні проблеми; забезпечувати сприятливі умови для розвитку особистості; зменшувати ефект впливу несприятливих

обставин на людину; оптимально використовувати наявні в розпорядженні ресурси; вибрати найбільш ефективні й розробляти нові технології і моделі для розв’язання соціально-педагогічних проблем.

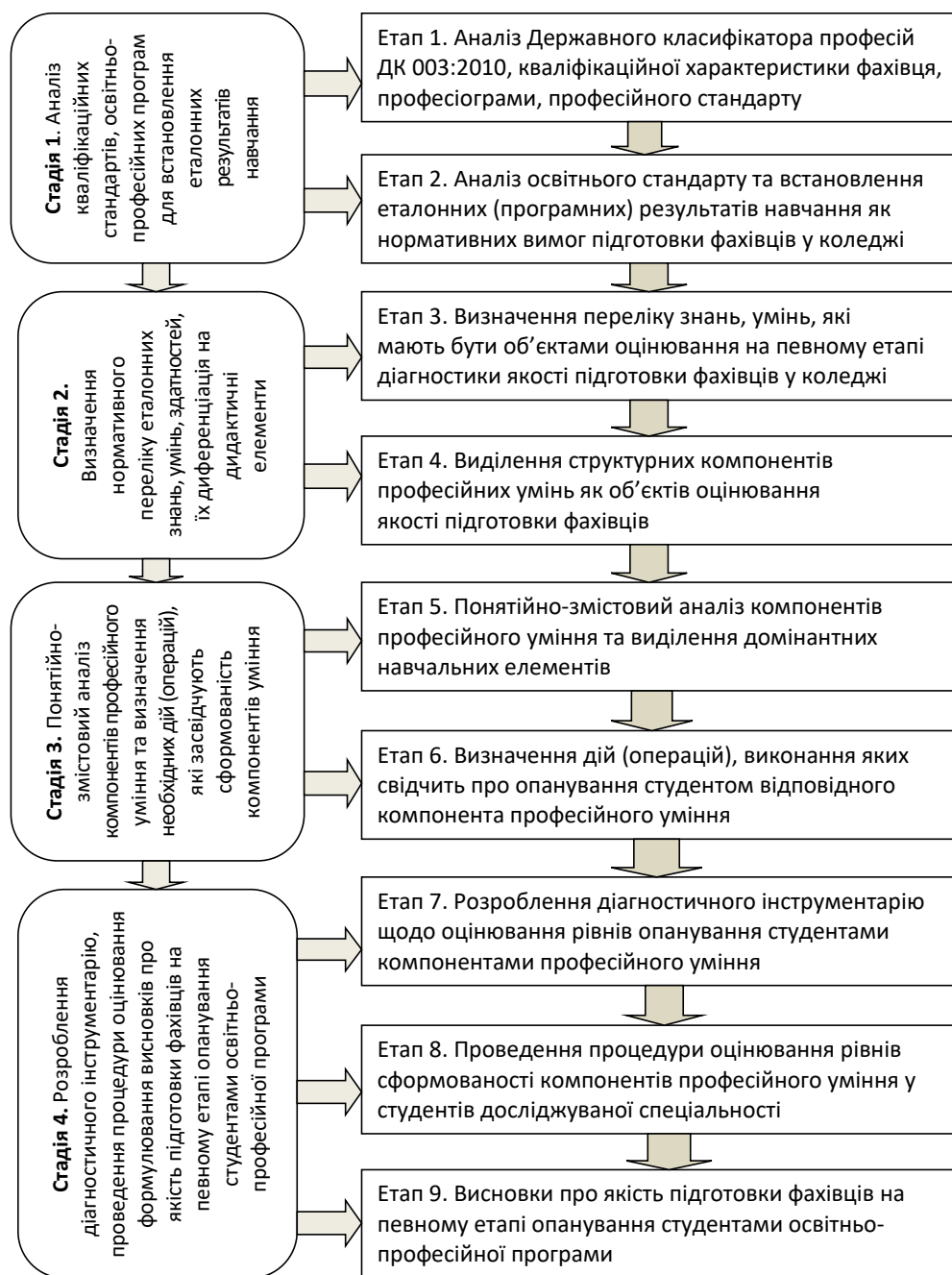

Рис. 1. Структура технології оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах

Відтак, вважаючи процедуру оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах важливою соціально-педагогічною проблемою, спробуємо змоделювати структурну організацію досліджуваного процесу. Пропонована технологія оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах (рис. 1) поєднує чотири стадії (аналіз кваліфікаційних стандартів, освітньо-професійних програм для встановлення еталонних результатів навчання – визначення нормативного переліку еталонних знань, умінь, здатностей, їх диференціація на дидактичні елементи – понятійно-змістовий аналіз компонентів професійного уміння та

визначення необхідних дій (операцій) – розроблення діагностичного інструментарію, проведення процедури оцінювання – формулювання висновків про якість підготовки фахівців на певному етапі опанування студентами освітньо-професійної програми) та послідовно здійснюється за такими етапами:

Етап 1. Аналіз Державного класифікатора професій ДК 003:2010, кваліфікаційної характеристики фахівця, професіограми, професійного стандарту.

На цьому етапі аналізуються положення класифікатора професій, професійного стандарту, кваліфікаційної характеристики тощо щодо функцій, трудових дій, загальних та спеціальних компетентностей випускника, вимоги до його професійних якостей та інше.

Етап 2. Встановлення еталонних (програмних) результатів навчання як нормативних вимог підготовки фахівців у коледжі.

Послуговуючись змістом освітнього стандарту (за наявності), освітньо-професійної програми підготовки фахівця випикуємо основні освітні результати, які мають демонструвати здобувачі певної спеціальності на етапі державної атестації.

Етап 3. Визначення переліку знань, умінь, які мають бути об'єктами оцінювання на певному етапі діагностики якості підготовки фахівців у коледжі.

На цьому етапі конкретизуються еталонні результати навчання залежно від цілей оцінювання якості підготовки фахівців.

Етап 4. Виділення структурних компонентів професійних умінь як об'єктів оцінювання якості підготовки фахівців.

Опис структурних компонентів кожного уміння має бути максимально деталізованим, щоб не виникло розбіжності у визначенні: предмета дії, його складових частин та ознак; змісту та послідовності операцій, що входять до складу дії; приладів та інструментів, які необхідно застосовувати під час виконання дії; умов, за яких має виконуватися дія; результатів, які повинні бути досягнуті внаслідок виконання дії.

Етап 5. Понятійно-змістовий аналіз компонентів професійного уміння та виділення домінантних навчальних елементів.

Природно, оцінити сформованість у студента усіх навчальних елементів того чи іншого компонента професійної дії вкрай важко. Для визначення основних, домінантних навчальних елементів, насамперед, маємо проаналізувати ці елементи з таких позицій: з якою ймовірністю можемо стверджувати, що демонструючи знання певного елемента, студент знає інші, дещо простіші складники. Найкраще, якщо такі висновки зробить експертна група.

Етап 6. Визначення дій (операцій), виконання яких свідчить про опанування студентом відповідного компонента професійного уміння.

Щоб оцінити сформованість певного професійного уміння, необхідно виписати операції, виконання яких має засвідчити опанування студентом усіма компонентами професійної дії.

Етап 7. Розроблення діагностичного інструментарію щодо оцінювання рівнів опанування студентами компонентами професійного уміння.

Цей етап має на меті розроблення контрольних завдань, тестів, інших засобів оцінювання досягнень студентів за встановленими критеріями: 1) характеристика

відповіді студента; 2) якість знань; 3) ступінь сформованості умінь; 4) рівень оволодіння пізнавальними операціями; 5) досвід творчої діяльності).

Етап 8. Проведення процедури оцінювання рівнів сформованості компонентів професійного уміння у студентів досліджуваної спеціальності.

При проведенні оцінювання навчальних досягнень студентів необхідно дотримуватися певних правил, які ґрунтуються на положеннях теорії контролю знань.

Етап 9. Висновки про якість підготовки фахівців на певному етапі опанування студентами освітньо-професійної програми.

За результатами перевірки компетентнісних досягнень студентів шляхом застосування декількох способів та інструментів оцінювання робиться висновок про відповідність підготовленості студентів (випускників) до нормативних вимог.

Відтак, поетапна організація оцінювання результатів навчання студентів та встановлення їх відповідності до еталонних результатів має об’єктивно визначити якість підготовки фахівців у коледжі. Природно, достовірність і надійність висновків залежить і від дотримання вимог сучасних принципів педагогічної діагностики (об’єктивність оцінювання компетентнісних досягнень студентів; системність і систематичність оцінювання результатів навчання студентів; єдності вимог; позитивний підхід в оцінюванні результатів навчання студентів; індивідуальний підхід під час оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів; багатовимірність оцінювання результатів навчальних досягнень студентів; адекватність інструментів оцінювання компетентнісних досягнень студентів; дотримання балансу суб’єктів оцінювання). На деталізації умов і правил їх реалізації зупинимо свій пошук у подальших наукових розвідках.

Медвідь В. М.,

УДК 371.321.2

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка, м. Глухів

Медвідь В. М. Електронний навчально-методичний комплекс як складова освітнього процесу підготовки майстрів виробничого навчання. *Тенденції забезпечення якості освіти* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 22 січня 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 120 – 122.

ЕЛЕКТРОННИЙ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Сучасна епоха характеризується бурхливим розвитком інформатизації освіти, висуваються нові вимоги до навчально-методичного забезпечення дисциплін. Українські та зарубіжні науковці, визнаючи перспективи та ефективність використання електронних засобів навчання, але аналіз науково-педагогічних джерел свідчить про різноманітність підходів до визначення, структури,